

[Ole M. Nielsen]

Danmark kan opfordre ledelsen i Verdensbanken til at lade oprindelige folks rettigheder indgå i planlægningen af ulandsprojekter. Verdensbanken har som følge af internationalt pres indarbejdet miljøsensyn i sine ulandsprojekter, men der er også behov for særlig hensyntagen til de oprindelige folk ved tilrettelæggelsen af bankens ulandsprojekter.

Danmark må endvidere både alene og sammen med ligesindede lande lægge pres på myndighederne i de lande, som undertrykker deres oprindelige folk. Vi må i højere grad end hidtil bruge både guleroden og stokken i vor ulandspolitik, når det drejer sig om at få regeringerne i visse lande til at respektere menneskerettighederne, herunder de oprindelige folks rettigheder. Om nødvendigt må vi, som tilfældet var med Kenya, bruge en nedtrapning af vor bistand for at understrege den betydning, vi tillægger overholdelsen af de grundlæggende menneskerettigheder.

Nu har problemerne i Chittagong været nævnt af flere ordførere, så det vil jeg ikke trætte med, men tiden må være inde til, at Danmark sammen med ligesindede lande nu gør det klart for regeringen i Bangladesh, at vi ser med stor alvor på det folkemord, og at nedtrapning eller afvikling af ulandsbistand vil blive påbegyndt, hvis vi ikke modtager overbevisende tilsagn om, at overgrebene mod disse stammefolk i Chittagong Hill Tracts hører op og de skyldige straffes.

Men der er også mange af de oprindelige folk i ikkeulande, der har brug for vores bevågenhed. Danmark må støtte de oprindelige folks organisationer både politisk og økonomisk, politisk gennem en mere markant indsats både bilateralt og via FN for at sikre deres rettigheder, herunder retten til selvbestemmelse, økonomisk gennem støtte til deres organisationer og forskellige projekter i deres respektive lande. Vi må sikre deres handel med bl.a. naturprodukter mod diskrimination. Denne handel er ofte deres økonomiske eksistensgrundlag.

Alle indfødte folk har behov for at sælge deres produkter, men de har ofte behov for hjælp – rent praktisk hjælp – til at styrke markedsføringen af disse produkter.

Det er vigtigt at understrege, at de oprindelige folk ikke ønsker at blive behandlet som museumsgenstande eller turistobjekter. De ønsker

at leve sammen med os andre, men på deres egne præmisser – jævnfør retten til selvbestemmelse. Det retsgrundlag, de ønsker, skal derfor ikke udvikles af os for dem, men af begge parter i fællesskab. I langt de fleste tilfælde er der tale om behov for at sikre en større eller mindre grad af selvstyre i det eller de lande, hvor en gruppe af oprindelige folk lever.

Oprindelige folk har samme krav på respekt for de menneskelige rettigheder som alle andre. Desuden kræver indfødte folk respekt for deres kollektive rettigheder, dvs. anerkendelse som særskilte folk med ret til selv at bestemme over deres egen fremtid – ret til land, ret til at praktisere deres egen kultur og ret til at bestemme, hvilke relationer de ønsker at indgå i med de stater, hvor de lever.

Lykkes det at sikre de oprindelige folk de rettigheder, som må være konsekvensen af princippet om folkenes ret til selvbestemmelse, kan disse folk bidrage til den kulturelle mangfoldighed, der er lige så vigtig som den biologiske mangfoldighed, som vor klodes fremtid er så afhængig af, og som også var i centrum på Riokonferencen.

Og så skal jeg sige, at vi naturligvis støtter det fremsatte dagsordensforslag.

Justitsministeren (Erling Olsen):

Fru Birgitte Husmark spurgte, hvad der egentlig forsinkede ratifikationen af ILO-konventionen af 27. juni 1989.

Vi mener i Justitsministeriet, at vi nu er så langt fremme, at der kun står ét problem tilbage. Det vedrører ikke Grønlands undergrund, men, om jeg så må sige, Grønlands overgrund.

I dag er det sådan, at det er staten, der har ejendomsretten til jorden, og at hjemmestyret giver den enkelte boligejer en brugsret til jorden.

Vi er bange for, at hvis vi uden noget som helst forbehold ratificerede ILO-konventionen, så ville vi derved have sagt, at den grønlandske jord skulle privatiseres. Det ønsker vi ikke. Vi ønsker at finde en formel, sådan at man kan følge hjemmestyrets ønske om, at hjemmestyret giver brugsret til jorden, men at jorden fortsat er i kollektivt eje. Vi regner med i løbet af meget kort tid i forhandling med hjemmestyret at finde en ordening, sådan at vi meget hurtigt kan få ratifikationen gennemført.